

Imigrācijas cēloņi: Amerikas Savienoto Valstu vēstures piemērs¹

Causes of Immigration: The Case of the History of the United States of America

Lilīta Zemīte, Dr. hist.

Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes

Vēstures un arheoloģijas nodaļas asociētā profesore

Aspazijas bulvāris 5, Rīga, LV-1050

E-pasts: lilita.zemite@lu.lv

Amerikas Savienoto Valstu sabiedrība ir veidojusies 400 gadu ilgā imigrācijas procesa rezultātā, tāpēc ASV vēstures zinātnē ir detalizēti analizēti šī vēstures procesa cēloņi. Rakstā aplūkoti ASV imigrācijas vēstures posmi, plūsmas, kā arī reemigrācijas fenomens, akcentējot šo procesu pamatcēloņus. Sniegts imigrantu sociālais, ekonomiskais, etniskais un citu pazīmju raksturojums, kā arī imigrācijas un reemigrācijas motivācija. Balstoties uz ASV vēstures piemēru, var secināt, ka imigrācija ir selektīva, plūsmveidīga, ka emigrē sabiedrības minoritāte, kuras vienīgais motivējošais iemesls nav ekonomisko apstākļu uzlabošana. Savukārt reemigrāciju nenosaka ekonomiskās situācijas uzlabošanās dzimtenē. Migrācijas procesus ietekmē dažādu faktoru un motīvu kombinācija, tai skaitā migrācijas regulēšana un kontrole.

Atslēgvārdi: imigrācija, emigrācija, reemigrācija, ASV, Eiropa, ASV vēstures zinātne, "Rāvenšteina likumi".

The history of the United States of America is the history of 400 year long process of immigration. The society of the USA is a society of immigrants. Consequently, the causes of immigration are an important theme of research in the American historiography. The article is devoted to the analysis of causes, periods, rates and streams of immigration and the phenomenon of reemigration. The purpose of this article is to show the social, economic, ethnic and other characteristic features of immigrants and their motivation. The historical experience of the USA shows that the migration is selective; only a minority of any population is likely to migrate; most of the immigrants were not the poorest persons, and economic betterment was not the only driving force. The unique combination of motives and factors, including regulation and control determinates the problems of immigration.

Keywords: immigration, emigration, reemigration, USA, Europe, USA historiography, "Ravenstein laws".

Mūsdienu Latvijas sabiedrības interešu un debašu lokā jau ilgāku laiku stabili vietu ir ieņēmis ar migrācijas jautājumiem saistītu problēmu kopums. Šādu noskaņojumu sabiedrībā uztur divi aktuāli migrācijas procesi. Pirmkārt, Latvijas iedzīvotāju emigrācijas vilnis un tā izraisītā iedzīvotāju skaita samazināšanās Latvijā un, otrkārt, aktuālie imigrācijas procesi visā Eiropā un to iespējamās sekas. Pirmajā gadījumā sabiedrībā, presē, politiskajās aprindās un masu informācijas līdzekļos tiek debatēts par iespējām emigrāciju apturēt un veicināt reemigrāciju, bet otrajā gadījumā – par iespējām apturēt un kontrolēt imigrantu ierašanos Eiropā un arī Latvijā. Tātad sabiedrība faktiski mēģina izprast un definēt cēloņus, kuri izraisa migrāciju, bieži vien balstoties tikai uz pieņēmumiem. Amerikas Savienoto Valstu vēstures zinātnē imigrācija, reemigrācija un emigrācija uz ASV ir ilgstoši pētīta, zinātniski analizēta, jo gandrīz visa amerikāņu sabiedrība (izņemot pamatiedzīvotājus (indīāņus) un pret pašu gribu ievestos Āfrikas vergu pēctečus) ir veidojusies ilgstošā imigrācijas procesa rezultātā, tāpēc arī ASV historiogrāfijas būtiska sastāvdaļa ir ar ASV vēsturi saistīto migrācijas procesu pētniecība. ASV vēsturnieku secinājumi, iespējams, varētu kļūst dažu nepamatotus pieņēmumus un aizstāt tos ar zinātniskiem atzinumiem, lai arī tikai uz ASV vēsturisko pieredzi balstītiem.

Rakstā galvenā uzmanība veltīta eiropiešu migrācijai uz ASV, jo eiropieši skaitliski līdz pat 20. gadsimta 60. gadiem dominēja ASV imigrācijas vēsturē, pie tam līdz 20. gadsimta sākumam eiropieši veidoja 90%, bet līdz 20. gadsimta 20. gadiem – 85% no visiem ASV imigrantiem.² Tāpēc, kā atzinis amerikāņu vēsturnieks Rodžers Denjels (Roger Daniels), izpratne par migrāciju no Eiropas ir pamatā ASV imigrācijas vēstures analīzei.³ Tātad Eiropas piemērs ir pietiekami apjomīgs un respektabls secinājumu un vispārinājumu formulēšanai.

Kāpēc miljoniem eiropiešu pameta visattīstītāko pasaules reģionu un devās uz Ameriku? Tas ir pats būtiskākais un sarežģītākais jautājums, uz kuru ir jāatbild amerikāņu imigrācijas vēstures pētniekiem. Lai to noskaidrotu, ir nepieciešams vispārējs konceptuāls ietvars, kas būtu visdažādāko migrācijas aspektu analīzes pamatā. Līdz pat mūsdienām vēsturnieki labprāt izmanto britu pētnieka Ernsta Geoga Rāvenšteina (*Ernst Georg Ravenstein*)⁴ nu jau vairāk nekā pirms simts gadiem radīto shēmu, ko tās autors bija nodēvējis par “migrācijas likumiem”. Mūsdienu vēsturniekiem gan labpatīk E. G. Rāvenšteina likumus saukt par migrācijas tendencēm, tādējādi pavērot plašākas iespējas interpretācijām. Šis konceptuālais ietvars migrāciju ietekmējošos faktoros klasificē trīs pamatgrupās, no kurām pirmā grupa ietver iemeslus, kas piespiež (*push*)⁵ pamest valsti, reģionu vai izcelsmes vietu, bet otrā – iemeslus, kuri, tēlaini izsakoties, it kā pievelk (*pull*)⁶ migrantus noteiktam galamērķim un kurus veido arī priekšstati, kas nereti var būt daļēji maldīgi, tāpēc cilvēku grupām, kas migrē galvenokārt šo iemeslu dēļ, piemīt potenciāli lielākas iespējas reemigrēt. Ja kādu sabiedrības grupu vienlaicīgi ietekmē gan *pull*, gan *push* faktori, tas tomēr vēl nenozīmē, ka migrācija kļūst neizbēgama, jo, kā rāda ASV vēstures piemērs un kā visai vienprātīgi secina arī amerikāņu vēsturnieki, masveida migrācija notiek tikai tad, ja vēlme un apņemšanās migrēt kļūst iespējama. Trešā faktoru grupa, ko var nosaukt par iespējām (*means*)⁷, būtībā nozīmē pārvietošanās brīvību, ko neierobežo ne politiski šķēršļi, ne aizliegumi izbraukt, ne nepārvaramas materiālas grūtības un ko vienlaikus veicina pieejams transports.⁸ Iespējas vai tieši pretēji – neiespējamība emigrēt bieži vien var būt galvenais vai pat vienīgais kritērijs migrācijas procesu interpretācijā, nemeklējot citus it kā dziļākus un nopietnākus cēloņus un motivāciju.

Piemēram, dienviditāļu masveida imigrācija ASV 19. gadsimta beigās nav ne politiski, ne ekonomiski pārliecinoši pamatājama, jo, lai arī cilvēki dzīvoja trūcīgi, viņi nebija nabagi, necieta badu un bija apmierināti ar dzīvi, ko nevēlējās mainīt, un sava zemā izglītības līmeņa dēļ nereti par ASV neko pat nezināja. Migrāciju veicināja tiešās kuģu līnijas Neapole–Ņujorka atklāšana, un lēmumu aizceļot pieņēma ciema vai lielās ģimenes vecākais, kam pakļāvās visi ciema iedzīvotāji, no kuriem lielākā daļa tālāk par Ņujorku tā arī nemaz nedeivās.⁹ Satiksmes uzlabojumi un pieejamība kopumā dramatiski mainīja apjomu migrācijai uz ASV. Līdz pat 20. gadsimtam ASV imigrācijā dominēja ieceļotāji no Ziemeļrietumeiropas,¹⁰ to noteica dažādi iemesli, un viens no tiem bija arī iespējas. Ilgstoši, vismaz vairāk nekā divus gadsimtus, masu emigrācija no Eiropas un ASV varēja būt iespējama tikai no tiem Eiropas reģioniem, kuri atradās jūru vai okeāna tuvumā un kuriem ar ASV bija labi attīstīti tirdzniecības sakari. Tā kā liela daļa imigrantu nevarēja atļauties finansiāli dārgo braucienu ar pasažieru kuģi, viņi izmantoja lētākos, bet nekomfortablākos tirdzniecības kuģu pakalpojumus, kas labprāt uzņēma pasažierus lielajās Eiropas ostās un ASV izsēdināja tajā ostā, uz kuru devās kravas kuģis. Tā, piemēram, vācieši, kas līdz 19. gadsimta otrajai pusei ceļam uz ASV izmantoja Havras ostu, ar kravas kuģiem varēja nokļūt pārsvarā tikai Ņūorleānā, no kurienes pa Misisipi devās uz Sinsinati, Sentluisu un Milvokiem, kas vēlāk izveidojās par lielākajiem vācu imigrantu apdzīvotajiem centriem ASV. Kad buru kuģus nomainīja tvaikoņi, kuru izmantošana saīsināja, atvieglāja un, galvenais, palētināja braucienu, un kad tika atklātas jaunas pasažieru pārvadājumu līnijas, migrācija uz ASV ne tikai dramatiski pieauga, bet mainījās arī tās struktūra. Pakāpeniski palielinājās imigrantu pieplūdums no Dienvidaustrumeiropas – tas

20. gadsimta sākumā jau skaitliski apsteidza ieceļotājus no Ziemeļrietumeiropas.¹¹ Līdz ar to ASV sāka ieceļot cilvēki, kas bija kultūras, reliģijas un valodas ziņā atšķirīgi no lielākās ASV iedzīvotāju daļas, pie tam arī sociāli atšķirīgi, jo nāca no sabiedrības nabadzīgajiem, lai gan ne no visnabadzīgākajiem slāņiem, bieži vien tie bija mazāk izglītoti, un tas kopumā viņiem radīja grūtības adaptēties ASV sabiedrībā.

Iespēju migrēt nodrošināja ne tikai transporta pieejamība. To būtiski ietekmēja ierobežojumi vai pat aizliegumi izbraukt no valsts vai arī valstī iebraukt. ASV 400 gadu ilgajā imigrācijas vēsturē šādi aizliegumi, ko nosaka dažādu valstu likumi vai tradīcijas, ir ietekmējuši migrāciju un turpina to ietekmēt joprojām. Pirmkārt, imigrāciju ierobežoja pašas Amerikas Savienotās Valstis. Ir pieņemts uzskatīt, ka līdz 20. gadsimta 20. gadiem imigrācija ASV bija brīva, neregulēta un tāpat legāla. Tā tas oficiāli arī bija, jo tikai 1924. gadā ASV pieņēma likumu, kas imigrāciju ierobežoja, un līdz ar to arī ASV radās nelegālas imigrācijas fenomēns.¹² Taču arī līdz 20. gadsimtam imigrācijas iespējas ietekmēja gan sabiedrības nelabvēlīgā attieksme pret dažādām imigrantu grupām, gan ASV pieņemtie dažādu grupu imigrantiem nelabvēlīgie likumi. Var minēt gan koloniālā perioda puritāņu kolonijās sastopamo sabiedrības neiecietību pret citu reliģisko virzienu pārstāvjiem, it īpaši pret katoļiem (tā turpinājās arī visu 19. gadsimtu un īpaši pastiprinājās 20. gadsimta sākumā, kad katoļi tika uzskatīti par monarhisko ideju aizstāvjiem un pāvesta “aģentiem”, uztverot to kā draudu ASV demokrātijai),¹³ gan aizliegumus imigrantiem no Āzijas iegūt ASV pilsonību un iegūt īpašumā zemi.¹⁴ ASV Neatkarības kara laikā sabiedrība bija negatīvi noskaņota pret imigrantiem no Lielbritānijas, šis noskaņojums saglabājās arī pāris desmitgades pēc kara, kad tika apšaubīta britu imigrantu lojalitāte ASV.¹⁵

Tomēr kopumā ASV politika līdz pat 20. gadsimtam imigrācijai bija labvēlīga.

Situācija mainījās, kad 1924. gadā tika pieņemts Imigrācijas likums, kas būtiski apgrūtināja iebraukšanu ASV tikai Eiropas imigrantiem, jo iebraucēju skaits no citiem pasaules reģioniem bija tik niecīgs, ka nebija amerikāņu politiku uzmanības lokā. Imigrācijas likums tika izstrādāts un pieņemts neitivismā (*nativism*) ideju gaisotnē. Prominentais neitivismā pētnieks Džons Haiems (*John Higham*) ir atzinis, ka neitivismā jēdzienu ir grūti definēt, ka tas ir specifisks tikai ASV un šo ideju kopumā ir radījusi vēsturisko notikumu ķēde 19. gadsimta ASV un ka tas ietver sevī visu veidu antipātijas pret ārvalstniekiem, to idejām un institūcijām. Neitivismā filozofija ir amerikānisms, amerikāņu dzīvesveids, kas ir jāsargā no svešām ietekmēm, tāpēc vienlaikus neitivisti ir lojāli pret tām ārzemnieku grupām, kuras var asimilēt amerikānismā.¹⁶ Vispirms par galveno amerikānisma draudu tika uzskatīts katolicisms, kas, pēc viņu domām, aizstāvēja gan monarhistiskas idejas pretēji amerikāņu republikānismam, gan sabiedrības hierarhiju pretēji individa politiskajām brīvībām, kas ir ASV pamatā, taču vēlāk neitivistu amerikānisma izpratnes politiskajai dimensijai pievienojās arī visai neskaidra rasistiska nostāja.

ASV vēsturiskās attīstības specifikas ietekmē politiskajās aprindās un pētnieku uzskatos pārmaiņus dominēja atšķirīgi priekšstati par "labāko rasi". Neitivisti pamatā aizstāvēja ideju par nordiskās rases pārkumu, ar kuras dominanti ASV sabiedrībā pamatoja visus ASV sasniegumus, tāpēc, kā rakstīja amerikāņu redzamākais neitivismā teorētiķis Medisons Grānts (*Madison Grant*), ASV uzplaukumu var nodrošināt nordiskās rases tīrības nosargāšana, jo divu rasu sajaukšanās rezultātā veidojas nevis kaut kas vidējs (tāpat rases nemaz nesajaucas), bet gan zemākās rases turpinājums.¹⁷ Pirmā pasaules kara laikā

amerikāņu neitivismā kļuva antivācisks, un līdz ar to parādījās vairākas publikācijas, kurās tika apstrīdēta vāciešu piederība nordiskajai rasei. M. Grānts rakstīja, ka jaunākie ieceļotāji no Vācijas pārstāv alpiņo rasi, citi autori apgalvoja, ka nordiskās rases vācieši ir apkauti Eiropas karos un tāpēc modernie vācieši esot Āzijas barbaru pēcteči, tāpat huņņi. Vienlaikus no amerikāņu retorikas pazuda idejas par amerikāņu brīvības un demokrātijas teitonisko izcelsmi un anglosakši tika nodalīti no teitoņiem.¹⁸ Pilnīgi pretēju, kaut arī rasistisku uzskatu aizstāvji propagandēja, ka tieši imigrācija un rasu sajaukums rada pārkumu cilvēka tipu ar labākām fiziskām un morālām kvalitātēm, ko mēģināja pamatot, zinātniski pētot otrās paaudzes pēcteču īpatnības. Pie tam arī amerikāņu intelektuāļi un kultūras pārstāvji, kā Volters Vitmens (*Walter Whitman*), Hermanis Melvils (*Herman Melville*) un Ralfs Valdo Emersons (*Ralph Waldo Emerson*) jūsmoja par "jaunās rases" uzlaboto jauktību, kas iemieso Amerikas pārkumu pār Eiropu.¹⁹ Tomēr, lai arī šīm idejām bija ietekme, tās nekad amerikāņu sabiedrībā nedominēja, jo vienmēr tika līdzsvarotas ar kristīgajām vērtībām par cilvēces vienotību un vājāko aizstāvēšanu.

Tāpēc neitivismā gaisotnē izstrādātais likums, lai tiesiski ierobežotu imigrāciju un apgrūtinātu iebraukšanu ASV "zemākās rases" baltajiem, netika pieņemts divdesmit gadus un vairākkārt tika noraidīts vai nu Kongresā, vai ar ASV prezidenta veto. 1924. gadā likums beidzot tika pieņemts, un, lai arī tika saglabāts kvotu princips katrai Eiropas valstij un ierobežojumi visvairāk attiecās uz Dienvidaustrumeiropas valstu imigrantiem, likuma pieņemšanas motivācija rasisms nedominēja. Iemesli drīzāk bija ekonomiski, politiski un sociāli: arod biedrību protesti pret lētā darbaspēka nekontrolētu ieplūšanu, bažas par radikāli noskaņotu grupu izplatību ASV, nepatika pret Eiropu *per se*, jo tā izraisīja

Pirmo pasaules karu, un pret Eiropas valstīm, kam bija problēmas ar demokrātijas nosargāšanu.²⁰ Rezultātā pieņemtais likums samazināja imigrāciju ASV uz pusi, tomēr visa šī likuma un citu vēlāk pieņemto likumu darbības laikā ASV federālā vara nepārtraukti piemēroja visdažādākos izņēmumus imigrācijas atvieglošanai valstī, reaģējot uz politiskām un ekonomiskām krīzēm gan Eiropā, gan pasaulē kopumā. Vienlaikus ASV imigrācijas vēsturi ir ietekmējuši arī Eiropas valstu likumi un politiskie režīmi. Ierobežojumi izbraukšanai no Eiropas kopumā bija Napoleona karu un Pirmā pasaules kara laikā, tāpat gandrīz visā Eiropā pārsvarā 19. gadsimta pirmajā pusē pastāvēja aizliegumi izbraukt dažādu profesiju pārstāvjiem, pārsvarā amatniekiem vai kvalificētiem strādniekiem, lai nezaudētu darba rokas un nosargātu industrijas noslēpumus.²¹ Izbraukšana no Centrāleiropas un Austrumeiropas impērijām bieži vien bija atkarīga no tur pastāvošo režīmu politiskā rakstura. Tikpat kā nebija iespējams izbraukt arī no Francijas jakobiņu diktatūras laikā, bet no PSRS varēja izbēgt tikai atsevišķi indivīdi. Tātad masu migrāciju var padarīt neiespējamu ar aizliegumiem pat tad, ja pastāv vēlme, ko ietekmē visdažādākie cēloņi. Tāpēc masu migrācija parasti ir brīvības rezultāts. Eiropā liberālo ideju ietekmes rezultātā 19. gadsimta vidū lielā daļā valstu emigrācija jau vairs netika ierobežota, pie tam aizliegumu atcelšanu ietekmēja arī Eiropas iedzīvotāju skaita pieaugums, kas laikā no 1750. līdz 1850. gadam gandrīz dubultojās.²² Tomēr iespējas pārvietoties, lai gan veicina migrāciju, rada tikai fonu, bet ir nepieciešama arī vēlme šīs iespējas izmantot.

Kādi iemesli cilvēkiem lika pamest Eiropu? 17. un 18. gadsimtā tagadējā ASV teritorijā ieradās 2% visu Eiropas imigrantu, bet 19. un 20. gadsimtā – 98%, turklāt absolūtais vairākums no viņiem 19. gadsimta beigās un 20. gadsimta sākumā, kad

Eiropa bija brīva un atradās strauji augošas ekonomikas fāzē; kā šajā rakstā jau minēts, ASV imigrācijā līdz 20. gadsimtam pat dominēja Ziemeļrietumeiropas attīstītā reģiona iedzīvotāji. Vispirms jāatzīmē, ka ASV imigrācijas vēsture rāda: uz ASV cilvēki ne vienmēr ir devušies, bēgot no sliktas dzīves un politiskās apspiestības. Imigranti nebūt nav bijuši tikai nabagi no depresīviem rajoniem. Piemēram, 17. gadsimtā turīgi cilvēki no Anglijas, komerciālu apsvērumu vadīti, dibināja Virdžīnijas koloniju, savukārt nīderlandieši emigrēja no savas valsts, jo Holande bija plaukstoša, veiksmīga un turīgajai holandiešu sabiedrībai bija līdzekļi, ko ieguldīt Amerikā, un kuģi, ar kuriem turp nokļūt.²³ Īri, kas ieceļoja Amerikā līdz 19. gadsimtam, piederēja pie elites, kuras īpašumi tika konfiscēti Olivera Kromvela (*Oliver Cromwell*) valdīšanas laikā 17. gadsimta 50. gados. Trīsdesmit tūkstoši turīgo īru apmetās uz dzīvi nevis Bostonā kā absolūtais vairākums vēlāko īru imigrantu, bet gan Dienvidu kolonijās, kur bija veiksmīgi un turīgi.²⁴ Tātad komerciāli apsvērumi, turība, vēlme vairot bagātību vai vēlme saglabāt savu līdzšinējo dzīves līmeni bija cēloņi, kas veicināja materiāli nodrošināto eiropiešu emigrāciju.

19. gadsimta otrajā pusē Eiropā notika dramatiskas izmaiņas industriālās revolūcijas ietekmē. Eiropas reģionos, kur industrializācijas process bija visstraujākais, visdziļākais un visaptverošākais, visbūtiskāk mainījās iedzīvotāju nodarbinātības struktūra, kas kopā ar iedzīvotāju skaita pieaugumu radīja vēl nebijušu migrācijas fenomenu vispirms pašā Eiropā. Zemnieki, kas zaudēja zemi, roku darba veicēji un amatnieki, kas zaudēja darbu, nespējami konkurēt ar rūpniecības produkcijas apjomu un izmaksām, kā arī izputējušie sīkie uzņēmēji migrēja pa Eiropu darba meklējumos, vispirms no lauku reģioniem uz pilsētām, tad uz rūpniecības centriem, lielpilsētām un ostas pilsētām. Līdz Otrajam pasaules

karam 150 miljoni eiropiešu, kas dzīvoja Eiropā, vairs nemitinājās tajā vietā, kurā bija dzimuši.²⁵

ASV vēstures literatūrā dominē viedoklis, ka masveida eiropiešu emigrāciju uz ASV 19. un 20. gadsimta mijā radīja migrācija pašā Eiropā, jo, kad cilvēki ir sākuši pārvietoties, tad šādu procesu ir grūti apturēt. Cilvēki, kas jau bija pametuši savu dzimto vietu vienreiz, vieglāk varēja pamest arī valsti, reģionu un, visbeidzot, kontinentu, tāpēc emigrācija uz ASV bija tikai pēdējais solis un turpinājums migrācijai pašā Eiropā, ko bija radījusi nodarbinātības struktūras maiņa, bet turpināt virzīties tālāk pāri Atlantijas okeānam spieda pārapspiedzīvotība vecajā kontinentā.²⁶ Šie procesi visvairāk skāra Eiropas rietumu reģionus, jo tie bija industriāli visattīstītākie. Labs piemērs šī imigrācijas viļņa raksturošanai ir imigranti no Vācijas. ASV imigrācijas vēsturē neviena etniskā imigrantu grupa no Eiropas nav pārsniegusi vāciešu skaitu, piemēram, 1900. gadā vācieši bija lielākā ārzemnieku grupa trīsdesmit ASV štatos. Visvairāk vāciešu pameta valsti 19. gadsimta 80. gados – laikā, kad Vācija beidzot bija apvienota un pieauga vāciešu pašapziņa un kad valstī norisinājās līdz tam nepieredzēta ekonomiskā izaugsme. Tieši tajā laikā desmit gados (no 1880. līdz 1900. gadam) no Vācijas uz ASV emigrēja 1,5 miljoni cilvēku, bet 19. gadsimta pēdējos trīsdesmit gados kopā 3 miljoni cilvēku. Cēloņi pamest valsti bija dažādi, emigrantu vidū bija gan liberāļi,²⁷ gan katoļi, taču absolūtais vairākums vāciešu emigrantu negribēja mainīt savu nodarbošanos, tāpēc izvēlējās mainīt valsti, lai nezaudētu savu vidusšķiras statusu un dzīvesveidu. Tie, kuri negribēja kļūt par rūpniecības strādniekiem, nepalika industriālajos centros, bet devās tālāk, jo lauksaimnieki gribēja kļūt par fermeriem, bet amatnieki un uzņēmēji – saglabāt savu nodarbošanos. Pie tam 19. gadsimta beigās vācu imigrantiem vairs nevajadzēja doties

uz ostām Holandē vai Havras ostu Francijā, jo iespējas pamest valsti atviegloja tiešie kuģu reisi no Hamburgas un Brēmenes ostām.²⁸

Tātad arī progresīvas pārmaiņas dzimtenē var veicināt emigrāciju, savukārt būtiskākais *push* faktors 19. gadsimta beigu un 20. gadsimta sākuma skandināvu emigrācijā, kad reģionu pameta vislielākais iedzīvotāju skaits vēsturē, apmēram, 2 miljoni cilvēku, bija demogrāfiskais sprādziens, kas bija novedis pie zemes īpašumu sadalīšanas siksaimniecībās, kuras vairs nevarēja dot pietiekamus ienākumus eksistencei. Aramzemes trūkums, pārapspiedzīvotība un zems industrializācijas un urbanizācijas līmenis rezultējās tādā postā un pat badā, kas burtiski spieda zviedrus un norvēģus izceļot, jo neattīstītā industrija nespēja nodarbināt lielo cilvēku skaitu, kas bija veidojies dabiskā pieauguma rezultātā Skandināvijas reģionā.²⁹ Pie būtiskiem *push* faktoriem jāpieskaita arī dabas katastrofas, ko ASV imigrācijas vēstures kontekstā visuzskatāmāk parāda neražas gadi Īrijas lauksaimniecībā un tiem sekojošais masu bads, kas skāra Īriju 19. gadsimta 40. gadu beigās un 50. gadu sākumā un kas radīja vislielāko īru imigrantu vilni ASV vēsturē – 1,5 miljoni desmit gados.³⁰ Pamest gan Eiropu, gan arī citus pasaules reģionus dažādos gadsimtos ir spieduši arī citi iemesli, taču neviena no tiem nav radījis tik lielu imigrantu pieplūdumu ASV kā iepriekš apskatītie. Spiesti emigrēt vienmēr bijuši visdažādākā spektra reliģisko minoritāšu pārstāvji – gan 17. gadsimtā puritāņi no Anglijas un Skotijas, hugenoti no Francijas, jansenisti no Zviedrijas, menonīti un amiši no vācu zemēm, gan arī īru katoļi, kas emigrēja nevis bada, bet ticības dēļ, arī katoļi no Vācijas impērijas 19. gadsimta beigās, pat neņemot vērā ASV izplatīto pretkatoļu noskaņojumu sabiedrībā. Un, visbeidzot, politiskie iemesli. Par pirmo masveida politisko emigrāciju ir pieņemts uzskatīt 25 000 franču

emigrantus revolūcijas laikā, kuri pārstāvēja dažādus politiskos virzienus; monarhistisko Eiropu 19. gadsimtā pameta liberāļi, taču vislielākais politisko bēgļu pieplūdums ASV gan no Eiropas, gan citiem pasaules reģioniem bija 20. gadsimtā, kad ASV varas iestādes, reaģējot uz politiskajām krīzēm, pasaulē piemēroja savus imigrācijas likumus masveida politisko bēgļu uzņemšanai.

Kā norāda amerikāņu vēsturnieki, pietiekami liela daļa ASV imigrantu neiekļaujas nevienā no uzskaitītajām grupām, jo cilvēku motivācija dažādos vēstures posmos un peripetijās ir bijusi individuāla, to ir veidojusi unikālu apstākļu kombinācija un arī cilvēka rakstura iezīmes.³¹ Avantūrisms, piedzīvojumu meklējumi, vēlme mainīt ierasto dzīves režīmu vai vienkārši sākt jaunu dzīvi, personīgās drāmas un traģēdijas – tas viss ir bijis klātesošs dažādu gadsimtu imigrantu dzīvesstāstos un motivējis viņu izvēli.

Bieži vien iemesli, kas ietekmēja migrāciju, bija drīzāk saistīti ar iespējām, ko varēja piedāvāt ASV, un ne tik daudz ar nepieciešamību pamest dzimto vietu, taču jebkurā gadījumā izvēlēties par galamērķi tieši ASV bija imigrantu brīva griba. Tāpat imigrāciju palīdz izprast arī *pull* iemesli jeb Amerikas īpašais “pievilšanas spēks”. Pirmkārt, priekšstati par Ameriku 17. un 18. gadsimta eiropiešiem bija visai fragmentāri un neskaidri, vai arī to nebija vispār. Tas daļēji izskaidro nelielo imigrantu skaitu pirmajos divsimt imigrācijas gados – 600 000 cilvēku. Tomēr tieši miglains priekšstats dēļ 17. gadsimta reliģiskajiem disidentiem, kas atrada Amerikā gaidīto – reliģisku brīvību un tukšu zemi –, vienmēr pievienojās cilvēki ar neskaidru vai maldīgu motivāciju, kuri meklēja vai nu neesošu zeltu, vai kaut ko jaunu un nezināmu. Amerikas īpašais pievilšanas spēks, kas ir grūti pamatojams ar pragmatiskiem skaidrojumiem, tāpēc vien nedrīkst palikt nepamānīts un kā nenopietns imigrācijas faktors

izstumts ārpus vēsturnieku uzmanības loka. Tieši pretēji, tiekšanās pēc nezināmā, necivilizētā, kam 19. gadsimtā pievienojās arī idejas par ASV kā visu iespēju zemi, ir nopietns faktors, kas lika imigrantiem doties uz Ameriku dažādos laikos ar cerībām ātri un viegli kļūt bagātiem, meklēt zeltu Kalifornijā un Aļaskā, paļaujoties uz veiksmi un likteņa labvēlību, meklēt pirmatnējo, mežonīgo un sastapties ar grūtībām ASV Rietumos un pakļaut sevi riskam, cenšoties ieceļot ASV visos iespējamajos veidos, arī nelegāli. Tāpat pozitīvu, patiesu vai maldīgu, pragmatisku vai iracionālu priekšstatu kopums par ASV visos gadsimtos ir bijis vērā ņemams imigrācijas iemesls, kuru definējis jau E. G. Rāvenšteins un ko zināmā mērā pamato fakts, ka līdz 20. gadsimta vidum ASV imigrācijā dominēja jauns, neprecējies vīrietis, kaut gan imigrantu fotogrāfijās pārsvarā redzamas ģimenes un jauki bērni.³²

Uz ASV cilvēki ir tikuši arī apzināti aicināti un pat pievilināti. Kuģu īpašnieki un darba devēji no ASV dzelzceļa būves kompānijām un jaunajiem rūpniecības centriem katrs savu interešu vārdā kopīgiem spēkiem Eiropas ostas pilsētās 19. gadsimtā burtiski vilināja cilvēkus slēgt līgumus, kāpt uz kuģiem un doties uz Ameriku, savukārt 20. gadsimta vidū darbam ASV dienvidu štatos tika aicināti meksikāņu laukstrādnieki, un tas radīja aizsākumu masveida imigrācijas vilnim no Meksikas un Latīņamerikas kopumā, jo jaunā spāniski runājošā kopiena ASV piesaistīja arvien jaunus imigrantus no savām aprindām.³³ Šādu procesu, kad imigranti veicina imigrāciju, iekustinot it kā lavīnveida kustību, ir pieņemts dēvēt par ķēdes vai sērijveida migrāciju (*chain or serial migration*), kas pēc būtības ASV ir pastāvējusi vienmēr. Koloniālajā periodā to praktizēja puritāņi, aicinot arī citus puritāņus, bet masveida ķēdes imigrāciju ASV aizsāka iri 19. gadsimtā, kad jau organizēti aicināja sev pievienoties ne tikai ģimeni,

bet arī radus, draugus un ģirus kopumā, gan finansējot ceļa izdevumus, gan palīdzot iekārtoties uz dzīvi ASV.³⁴ Cita veida ķēdes migrācija savukārt bija raksturīga 19. un 20. gadsimta mijas imigrantiem no Ķīnas un Japānas, kad līgumstrādnieki, kas bija tikai vīrieši, panāca, ka ASV varas iestādes atļauj iebraukt Āzijas reģiona sievietēm, ja to mērķis bija ģimenes veidošana un laulības, kas veicināja Āzijas imigrantu palikšanu ASV uz dzīvi.³⁵ 20. gadsimta otrajā pusē ASV imigrācijas likumos jau nostiprinājās tiesības uz ģimeņu apvienošanu, kas ķēdes imigrācijai piešķīra likumīgu pamatu.³⁶

Attīstoties ASV vēstures zinātnei, vēsturnieki arvien vairāk ir sākuši pievērsties mazāk zināmu imigrācijas vēstures faktiem un aspektiem pētniecībai, formulējot un apsverot līdz šim retāk akcentētos imigrācijas cēloņus, tāpēc ASV vēstures literatūrā visai uzstājīgi tiek akcentēta doma, ka ne visi imigranti ieradās ASV turienes reliģisko vai ekonomisko iespēju dēļ,³⁷ šos vispārzināmos iemeslus pat nodēvējot par mītiem.³⁸ Tomēr vienlaikus tie paši vēsturnieki secina un ASV vēstures literatūrā kopumā atzīts: lai arī cik dažāda bija imigrantu motivācija, lielākā daļa ieceļotāju sāka ierasties ASV ap 19. gadsimta vidu, kad ASV jau bija stabila republika, kas garantēja reliģisko un politisko brīvību, kad ASV jaunās Rietumu teritorijas garantēja brīvu dzīves telpu un zemi, ko varēja iegūt privātīpašumā, un kad, attīstoties ASV rūpniecībai, auga pieprasījums pēc algota darbaspēka dažādās nozarēs. Tātad ASV *pull* faktori atbilda imigrantu izcelsmes valstu galvenajiem *push* faktoriem. Amerikāņu vēsturnieki būtībā tikai nevēlas akceptēt vienkāršotu, shematisku imigrācijas vēstures interpretāciju un blakus priekšplānā izvīzītajām cēloņu grupām saskatīt un definēt, iespējams, pat komplicētākus imigrācijas fenomenus, ko raksturo nejausība, gadījums, pakļaušanās plūsmas vai piedāvājumam, iespēju izmantošana vai vienkārši nemotivēta rīcība.

Tāpēc ASV imigrantu vēsturē tiek analizēti arī reemigrācijas cēloņi, kas ir visai grūti interpretējami, taču bieži tos izraisa tieši nemotivēta imigrācija.

Reemigrācija ir ASV imigrācijas vēstures permanenta iezīme kopš 17. gadsimta, kad pirmie kolonisti skarbo un primitīvo dzīves apstākļu dēļ atgriezās Anglijā, jo viņu cerības neatbilda īstenībai. Reemigrācijas cēloņi ir visai grūti precīzi klasificējami, jo politiskajiem, ekonomiskajiem un sociālajiem cēloņiem vienmēr pievienojas emocijas, ko bieži vien raksturo vilšanās, nekomfortabla sajūta un kas var būt arī cēloņi paši par sevi, tāpēc reemigrācijas cēloņi ir grūti atpazīstami un pamatojami, jo trūkst to pētīšanai nepieciešamo avotu.

Pirmās masveida reemigrācijas epizodes no ASV bija politiski motivētas. Pirmkārt, ASV tūlīt pēc Neatkarības kara sāka pamest lojālisti, kas bija palikuši uzticīgi britu monarhijai un valstij, tāpēc apmēram 70 000 no viņiem atgriezās Lielbritānijā, bet 30 000 devās uz britu Kanādu. Viņi pameta ASV vērtību dēļ, kaut gan daļa emigrantu vienkārši negribēja kļūt par provinciāļiem.³⁹ Otrkārt, reemigrēja arī absolūtais vairākums no 25 000 franču revolūcijas laika politisko bēgļu, jo viņu trimda bija īslaicīga un viņi bija pametuši Franciju ar cerībām atgriezties, tiklīdz tas būs iespējams.⁴⁰ Vēl neliela politiskā reemigrācija bija vērojama pēc Īrijas neatkarības iegūšanas, bet tā bija mazskaitlīga. Savukārt 20. gadsimtā politiskajiem bēgļiem režīmu maiņa dzimtenē bija jāgaida pārāk ilgi, tāpēc reemigrējušo skaits ir neliels. Amerikāņu vēsturnieki ir saskārušies ar diezgan acimredzamām grūtībām pēc kaut kādām vienojošām pazīmēm sagrupēt visus pārējos emigrantus, lai uz tā pamata varētu izdarīt secinājumus par šī procesa cēloņiem. Tā kā ASV imigrācijas vēsture pārsvarā tiek rakstīta pēc etniskās piederības principa, tad, ievērojot šo pazīmi, ir redzams, ka 20. gadsimta pirmajā pusē, kas ir vislabāk

izpētais posms ASV reemigrācijas vēsturē, procentuāli augstākie reemigrācijas rādītāji bija Dienvideiropas tautām, bet viszemākie – iriem, vāciešiem, skandināviem un ebrejiem.⁴¹ Tas liek secināt, ka tendence atgriezties dzimtenē bija tām grupām, kas bija ieradušās ASV nesen un bija paspējušas nodzīvot tur neilgu laiku, bet grupām, kas ASV dzīvoja ilgstoši, jau vismaz otrajā paaudzē, šī tendence bija stipri mazāk izteikta. Tātad viens no reemigrācijas kritērijiem ir emigrācijā pavadītais laiks, pie tam “veco” imigrantu etnisko grupu pārstāvji bija apmetušies Amerikas vidienē un pat rietumu krastā un bieži vien ieguvuši īpašumā zemi, līdz ar to reemigrācijas iespējas bija apgrūtinātas un šādam lēmumam būtu nepieciešama ļoti spēcīga motivācija. Savukārt “jaunie” imigranti, kas bija ieradušies laikā, kad ASV brīvu zemju vairs nebija, sablīvējās lielajās austrumkrasta ostas pilsētās un, ja dzīves līmeni tā arī neizdevās uzlabot, varēja vieglāk gan pieņemt lēmumu atgriezties, gan arī to realizēt. Šo situāciju visai labi ilustrē itāļu imigrantu piemērs, kuri Ņujorkā tā arī palika nabadzīgi, un 45% iebraucēju 20. gadsimta sākumā atgriezās Sicīlijā, jo, kā raksta vēsturnieks R. Denjels, vieglāk ir būt nabadzīgam starp citiem nabadzīgajiem savās mājās dzimtenē, nevis būt nabadzīgam starp bagātajiem svešumā.⁴² Tātad reemigrāciju var veicināt vilšanās jaunajā mītnes zemē un iespējas to viegli pamest.

Taču ASV vēstures piemērs rāda, ka ASV pameta arī tās imigrantu grupas, kuras, gluži pretēji, bija piepildījušas savas cerības un mērķus. Piemēram, līgumstrādnieki no Ķīnas un eiropieši, kas bija ieradušies ASV nevis uz dzīvi, bet gan lai tikai labi nopelnītu un atgrieztos pie ģimenēm mājās, ASV pameta visai ātri. Tas liek secināt, ka reemigrāciju ietekmē imigrācijas motivācija. Piemēram, jau minētie sicīlieši ASV visai viegli atstāja arī tāpēc, ka jau viņu ierašanās ASV bija bijusi visai vāji

motivēta. Viszemākie reemigrācijas rādītāji 20. gadsimta pirmajā pusē bija Austrumeiropas ebrejiem. Reemigrēja tikai 4,3% ebreju, kaut gan viņi piederēja pie “jaunā” imigrantu viļņa, tāpēc absolūtais vairākums ebreju palika austrumu krasta pilsētās, kur dzīvoja saspīestībā un pirmās paaudzes laikā nekādu materiālu uzplaukumu nepiedzīvoja, tomēr ASV neatstāja, pat neņemot vērā neitivismu ziedu laikus un diezgan nedraudzīgo gaisotni. Ebreji palika ASV, jo viņu motivācija pamest Eiropu un veids, kā tas tika izdarīts, atgriešanos tikpat kā neparedzēja. Ebreji emigrēja no Eiropas ekonomisko motīvu un vajāšanu dēļ, pie tam ar ģimenēm, tā neatstājot sev mājas, kur atgriezties, un faktiski viņiem arī nebija īstas mātes zemes, tāpēc viņu motīvs bija nevis pelnīt, bet kļūt par amerikāņiem.⁴³ ASV vēstures piemērs rāda, ka imigrantiem, kas ieceļo ģimenēs, tendence reemigrēt ir daudz mazāk izplatīta nekā pārējiem.

Apkopojot visu statistiku par reemigrācijas fenomenu ASV, vēsturnieki ir secinājuši, ka vidējā reemigranta portrets 20. gadsimta pirmajā pusē bija jauns, neprecējies vīrietis no Dienvideiropas, pie tam visai interesants ir fakts, ka reemigrācijas procentuālais līmenis korelē ar dzimumu līdzsvaru attiecīgajā grupā. Itāļu, rumāņu, bulgāru, krievu un serbu imigrantu grupās vīriešu skaits bija procentuāli vislielākais – 70–90%, un arī reemigrantu skaits tieši šajās grupās bija visaugstākais – 45–87%. Savukārt imigrantu etniskajās grupās, kurās bija dzimumu līdzsvars, reemigrācijas līmenis bija viszemākais.⁴⁴ Grūtības izveidot ģimeni ar valodas, kultūras un mentalitātes ziņā līdzīgu partneri bija motīvs ASV pamest, tam vēl pievienojās nomācoša dzīve svešā kultūras vidē un dienvidaustrumeiropiešiem nedraudzīgajā neitivismu gaisotnē – tā reemigrācijas iespējas pārvērtās realitātē. Tātad ASV vēstures piemērs liecina, ka reemigrāciju nosaka arī atsvešinātības sajūta, nespēja iekļauties jaunajā vidē,

faktiski jebkādu apstākļu un iemeslu izraisīts nekomfortabls emocionāls stāvoklis, kas liek cilvēkam slikti justies un atgriezties dzimtenē, ja tāda ir un ja tas ir iespējams.

Kopumā var secināt: ASV piemērs demonstrē, ka tendence reemigrēt raksturīga grupām un indivīdiem, kuru emigrācijas motivācija ir bijusi nepamatota vai jau plānota īslaicīgi un kuru mērķis bijis atgriezties dzimtenē, ja imigranti būs vilušies

cerībās vai nespēs tās piepildīt, vai ja imigranti nonāks svešā kultūras vidē vai nelabvēlīgā gaisotnē vai arī citu iemeslu dēļ izjutis emocionālu diskomfortu, pie tam reemigrantu vairākums ir jauni, neprecēti vīrieši. Lai cik dīvaini arī nebūtu, bet ASV vēsture nepiedāvā nevienu pārlicinošu piemēru, kad reemigrāciju būtu veicinājusi ekonomiskās situācijas uzlabošanās dzimtenē un ar to saistītie materiālie labumi.

ATSAUCES UN SKAIDROJUMI

- ¹ Raksta pamatā ir LU 74. zinātniskajā konferencē 2016. gada 3. februārī nolasītais referāts.
- ² ROGER DANIELS. *Coming to America. A History of Immigration and Ethnicity in American Life*. New York 1991, p. 122.
- ³ *Ibidem*, p. 23.
- ⁴ Ernsts Georgs Rāvenšteins (1834–1913) ir Vācijā dzimis britu ģeogrāfs, britu Kara ministrijas topogrāfiskā dienesta darbinieks, Bedfordas koledžas profesors.
- ⁵ *Push* – angļu valodā ‘stumt, grūst’.
- ⁶ *Pull* – angļu valodā ‘vilkt, raut’.
- ⁷ *Means* – angļu valodā ‘līdzekļi’.
- ⁸ DANIELS, *Coming to America*, p. 23.
- ⁹ LEONARD DINNERSTEIN, ROGER L. NICOLS, DAVID M. REIMERS. *Natives and Strangers. A Multicultural History of Americans*. New York 2010, pp. 107–111.
- ¹⁰ DANIELS, *Coming to America*, p. 122.
- ¹¹ THOMAS SOWELL. *Ethnic America. A History*. New York 1981, pp. 11–12.
- ¹² 1924. gada Imigrācijas likums jeb Džonsona–Rīda likums (*Johnson–Reed Act*). Pieejams: <http://www.legisworks.org/congress/68/publaw-139.pdf> (skatīts 20.05.2017.).
- ¹³ THOMAS HORROCKS. *The Know – Nothings*. In: JOHN R. M. WILSON (ed.). *The Forging the American Character. Readings in United States History to 1877*. Vol. I. Upper Saddle River, New Jersey 2000, pp. 203–208.
- ¹⁴ DANIELS, *Coming to America*, pp. 265–267.
- ¹⁵ *Ibidem*, pp. 103–110.
- ¹⁶ JOHN HIGHAM. *Strangers in the Land. Patterns of American Nativism, 1860–1925*. New Jersey 1992, pp. 3–5.
- ¹⁷ *Ibidem*, pp. 152–155.
- ¹⁸ *Ibidem*, pp. 202–218.
- ¹⁹ *Ibidem*, pp. 21–22.
- ²⁰ DANIELS, *Coming to America*, pp. 265–284.
- ²¹ THOMAS J. ARCHDEACON. *Becoming American. An Ethnic History*. New York 1984, p. 23.
- ²² *Ibidem*, pp. 29–33.
- ²³ HENRIETTA JAMES, DAVID BRODY, LYNN DUMENIL. *America’s History*. New York 2008, pp. 45–47.
- ²⁴ DANIELS, *Coming to America*, pp. 85–86.

- ²⁵ DANIELS, *Coming to America*, p. 27.
- ²⁶ ARCHDEACON, *Becoming American*, p. 31; DINNERSTEIN et al., *Natives and Strangers*, pp. 65–70.
- ²⁷ JOHN MACK FARRAGHER et al. *Out of Many. A History of the American People*. Vol. I. New Jersey 1995, p. 239.
- ²⁸ SOWELL, *Ethnic America*, pp. 45–60.
- ²⁹ LARS LYUNGMARK. *Swedish Exodus*. Carbondale, Illinois 1996, pp. 15–31.
- ³⁰ DANIELS, *Coming to America*, p. 129.
- ³¹ *Ibidem*, p. 22.
- ³² *Ibidem*, p. 27.
- ³³ FERDINANDO ROSALES. *Chicano! The History of Mexican American Civil Rights Movement*. Houston 1996, pp. 15–30.
- ³⁴ DANIEL J. BOORSTIN. *The Americans. The Democratic Experience*. New York 1973, pp. 318–328.
- ³⁵ SOWELL, *Ethnic America*, p. 143.
- ³⁶ Parasti par lūzuma punktu uzskata 1965. gada likumdošanu, kad sākās, dažu autoru vārdiem runājot, pat Otrās lielās imigrācijas vilnis. Sk., piemēram, ALEX STEPICK, CAROL D. STEPICK, PATRICIA VANDERKOOY. *Becoming American*. In: SETH J. SCHWARTZ, KOEN LUYCKHX, VIVIAN L. VIGNOLES (eds.). *Handbook of Identity Theory and Research*. Vol. 2. New York, London 2011, pp. 867–894, here p. 877. Par būtiskām izmaiņām šo brīdi uzskata arī S. Hantingtons: SAMUEL P. HUNTINGTON. *Who Are We? The Challenges to America's National Identity*. New York 2004, p. 46.
- ³⁷ ARCHDEACON, *Becoming American*, p. xii.
- ³⁸ DANIELS, *Coming to America*, p. 17.
- ³⁹ ARCHDEACON, *Becoming American*, p. 23.
- ⁴⁰ *Ibidem*, p. 29.
- ⁴¹ *Ibidem*, p. 139.
- ⁴² DANIELS, *Coming to America*, p. 22.
- ⁴³ SOWELL, *Ethnic America*, p. 275.
- ⁴⁴ ARCHDEACON, *Becoming American*, p. 139.

SUMMARY

Migration is a fundamental human activity. The history of the United States is a history of immigration and Americans are a nation of immigrants. Consequently, the history of immigration is an important theme of research in the historiography of USA.

Until the 1960s, Europeans predominated in migration, and not only exclusively to the United States. Of the roughly sixty million immigrants who had, in historic times, come to what is now the United States, nearly seven out of ten came from Europe. The phenomenon of migration from Europe is therefore of a permanent importance to any understanding of American immigration. Why did millions leave Europe, the most developed region of the world? Why did so many others stay? These are the most important questions a historian of immigration can ask and among the most difficult to answer. The basic needs for American historians include a generalized conceptual framework, within which the experiences of groups and individuals could be structured and analyzed. More than a hundred years ago, British social scientist Ernst Georg Ravenstein tried to work out what he called the “Laws of Ravenstein”. Today, historians would call them tendencies,

but most of Ravenstein's generalizations seem valid to the contemporary historians. According to this framework, the major factors of migration should be structured as *pull* and *push* factors and *means*. *Push* refers to those forces existing in the place of origin that encourage or impel persons to emigrate. *Pull* refers to those attraction forces emanating from the migrants' goal that draw migrants. *Means* is shorthand for ability to migrate. If all three factors exist simultaneously, migration is inevitable. In historical practice, situations like these emerge seldom. Therefore, a basic characteristic of migration is that it is selective and under all conditions, and only a minority of any population is likely to migrate. The USA immigration history shows that different immigrant groups: political, religious, economic immigrants, different ethnic groups, families, males, rich and poor, all of those that make up the American people, did not arrive at the same time, nor became located in the same places. Each group typically had its own era, during which its immigration to America was concentrated. For example, the 17th century immigrants from the Netherlands arrived because they were rich, Irish immigrants in the middle of the 19th century arrived because they were poor, but the immigrants from Germany in the late 19th century arrived because the economic prosperity of Germany caused changes in the traditional structure of society and employment, and for millions of Germans it created difficulties to maintain their former ways of life. The case of the USA shows that a cause of migration is a unique combination of motives. However, some reasons are generally applicable. The first of them is the tremendous growth in European population during the peak of immigration years, the second, the industrial revolution and changes in employment structure, which forced Europeans into intra-European migration and after that drove to transatlantic migration, in other words, Europeans became mobile. And the third reason is the ability to migrate: this includes the availability of affordable transportation, the lack of restraints and the absence of barriers at the destination. This meant that mass immigration was possible from the areas having large-scale trade with the United States and the fact that most of the immigrants had not been the poorest persons in their countries of origin. And finally, large numbers of immigrants came and went. The percentage of re-emigrants was much higher in the groups with greater cultural and religious differences from the US population and in the groups with special problems of absorption into the economy and society. They are the people from southern Europe and unmarried males.